

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Цахир сумын ЭМТ-ийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн
гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: АРА-2023/100/-НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn
Архангай аймаг
2023 он

Дарга, Тэргүүлэх аудитор Т.Байгалмаа
Утас: 7033-3141
Цахим хаяг: Baigalmaat@audit.gov.mn
Аудитын менежер Д.Нэргүйбаатар
Утас: 7033-2860
Цахим хаяг: Nerguibaatard@audit.gov.mn
Аудитор Ч.Анхбаяр
Утас: 8511-6555
Цахим хаяг: Ankha964@gmail.com

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

1. ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	4
2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ	5
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан.....	5
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан.....	6
2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан.....	6
2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан.....	9
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан.....	9
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан.....	
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА	9
3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа.....	11
3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин.....	11
Ихтамир сумын ЕБС нь аймгийн, БШУЯ-ны харьяа төсвийн байгууллага бөгөөд үйл ажиллагаагаа Монгол Улсад мөрдөгдөж байгаа хууль эрх зүйн хүрээнд явуулж байна.	11
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал.....	12
3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд.....	12
3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв.....	13
3.5.3 Нэмэлт төсөв.....	
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН	14
4.1 Ерөнхий зүйл.....	14
4.2 Материаллаг байдал.....	14
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт.....	14
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал.....	14
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт.....	15
4.4.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд.....	15
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт.....	15
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал.....	15
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	15
5.1 Төлбөрийн акт.....	
5.2 Албан шаардлага.....	
5.3 Зөвлөмж.....	16
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ	16

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
БГАҮТХ	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж
ЭМЯ	Эрүүл мэндийн яам
ЭМТ	Эрүүл мэндийн төв
ЭМДС	Эрүүл мэндийн даатгалын сан

**АРХАНГАЙ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

65130 Цэцэрлэг, Архангай аймаг
Утас/Факс: 976-70333141
И-мэйл: arkhangai@audit.gov.mn

2023.02.20 № 104
танай _____ -ны № _____ -т

ЦАХИР СУМЫН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН
ТӨВИЙН ДАРГЫН ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН
ГҮЙЦЭТГЭГЧ Б.ХҮЧНЭМЭХ ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Цахир сумын ЭМТ-ийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Аудитын гол асуудал

Цахир сумын эрүүл мэндийн төв нь 2022 оноос гүйцэтгэлээр санхүүжих тогтолцоонд шилжин ажилласан байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Тус байгууллага нь 2022 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг 1 үндсэн зорилго, 8 зорилтын хүрээнд 7 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж, дэвшүүлсэн зорилт, төлөвлөсөн арга хэмжээний хэрэгжилтийг сумын засаг дарга 60 хувьтай үнэлсэн байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Т.БАЙГАЛМАА

2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	11,229,568.70	155,983,010.71
31	Мөнгөн хөрөнгө	25,814,512.50	25,184,639.29
312	Банканд байгаа бэлэн мөнгө	25,814,512.50	25,184,639.29
3121	Төгрөг	25,814,512.50	25,184,639.29
31211	Төрийн сангийн харилцах	4,002,812.50	25,184,639.29
31215	Нэмэлт санхүүжилтийн харилцах	21,811,700.00	
33	Авлага	18,578,100.00	
35	Бараа материал	66,836,956.20	130,798,371.42
35100	Түүхий эд материал	31,643,766.70	88,296,934.92
3511	Тусгай зориулалтай материал	6,827,740.49	32,361,142.29
35130	Эм боох материал	24,816,026.21	55,935,792.63
35400	Хангамжийн материал	35,193,189.50	42,501,436.50
35410	Бичиг хэргийн материал	1,116,300.00	927,900.00
35420	Аж ахуйн материал	32,455,689.50	33,394,812.50
3544	Түлш шатах мослох мат	1,505,000.00	6,948,000.00
3546	Хүнсний мат	116,200.00	1,230,724.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	292,602,738.53	282,173,795.92
37	Урт хугацаат хөрөнгө оруулалт		
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	292,602,738.53	282,173,795.92
392	Биет хөрөнгө	283,402,738.53	263,755,795.92
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	270,211,547.18	270,211,547.18
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(75,383,150.67)	(82,257,432.15)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	73,689,556.00	43,679,556.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(34,318,110.25)	(22,540,412.31)
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	132,724,804.08	150,299,832.08
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(83,891,677.52)	(95,779,964.51)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	10,005,832.00	10,005,832.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(9,626,062.29)	(9,863,162.37)
393	Биет бус хөрөнгө	9,200,000.00	18,418,000.00
39301	Програм хангамж	1,500,000.00	1,500,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(300,000.00)	(450,000.00)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	8,000,000.00	17,368,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	403,832,307.23	438,156,806.63
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	403,832,307.23	438,156,806.63
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	403,832,307.23	438,156,806.63
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	238,315,520.04	238,315,520.04
51101	Өмч-төрийн	238,315,520.04	238,315,520.04
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	47,615,938.39	81,940,437.79
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	47,615,938.39	47,615,938.39
5122	Тайлант үеийн үр дүн		34,324,499.40
513	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	117,900,848.80	117,900,848.80
	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	403,832,307.23	438,156,806.63

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	715,421,273.50	654,320,728.04
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	176,234,476.50	80,192,428.04
120	Нийтлэг татварын бус орлого	176,234,476.50	80,192,428.04
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	176,234,476.50	
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө		19,393,028.00
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал		60,799,400.40
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	539,186,797.00	574,128,300.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	427,361,400.00	
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	33,910,000.00	
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	17,098,940.00	
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	33,910,000.00	
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	77,600,500.00	24,100,000.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	77,600,500.00	24,100,000.00
134001	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	314,897.00	
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих		550,028,300.00
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	515,956,788.55	610,316,371.14
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	515,956,788.55	610,316,371.14
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	515,956,788.55	604,419,258.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	280,964,656.50	356,034,014.10
210101	Үндсэн цалин	155,671,580.00	221,122,004.69
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	35,793,315.00	38,050,131.11
210101	Үндсэн цалин	155,671,580.00	221,122,004.69
	Нэмэгдэл	90,225,780.50	82,583,741.07
210104	Урамшуулал	22,378,256.00	30,556,583.34
210201	Тэтгэврийн даатгал	24,725,435.37	25,670,290.17
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,739,707.33	3,077,975.04
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,191,804.29	2,466,380.08
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	544,740.71	604,834.69
210105	Гэрээт ажилтан	12,689,040.00	21,771,685.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,591,629.30	6,230,551.13
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	8,075,000.00	11,539,886.86
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,000,000.00	3,218,886.86
210302	Түлш, халаалт	5,000,000.00	7,721,000.00
210303	Цэвэр, бохир ус	75,000.00	600,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	2,191,500.00	65,505,477.00
210401	Бичиг хэрэг	1,475,500.00	5,234,600.00
210402	Тээвэр, шатахуун		41,014,400.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	716,000.00	1,118,800.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал		90000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс		18,047,677.00

Архангай аймгийн Цахир сумын ЭМТ-ын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2105	Нормативт зардал	188,012,367.05	89,399,391.82
210501	Эм бэлдмэл эмнэлэгийн хэрэгсэл	186,180,547.05	77,967,555.82
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал		5,699,000.00
210502	Хоол хүнс	1,831,820.00	11,431,836.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл		5,434,000.00
210604	Урсгал засвар		265,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	672,000.00	2,282,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	672,000.00	2,282,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	87,950.00	113,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	87,950.00	113,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	160,000.00	35,796,357.11
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	160,000.00	8,104,244.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол		27,692,113.11
213	Урсгал шилжүүлэг		5,897,113.14
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт		5,897,113.14
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		5,897,113.14
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	199,464,484.95	44,004,356.90
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРЛАГЫН ДҮН	-	9,679,857.50
225001	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ ХУДАЛДСАНЫ ГАРЗ		9,679,857.50
V	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	199,464,484.95	34,324,499.40

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	552,096,797.00	592,706,400.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	552,096,797.00	592,706,400.00
1310	Улсын төлөвлөрсөн төсвөөс	427,361,400.00	
131101	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	427,361,400.00	
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	46,820,000.00	
131104	Дээдтны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	46,820,000.00	
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	77,600,500.00	24,100,000.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	77,600,500.00	24,100,000.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	314,897.00	
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн санхүүжих		568,606,400.00
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	575,725,296.00	585,786,273.21
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	575,725,296.00	585,786,273.21
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	545,525,296.00	579,889,160.07
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	391,889,561.50	356,033,984.10
210101	Үндсэн цалин	182,703,413.50	221,121,974.69
210102	Нэмэгдэл	154,329,748.00	82,583,741.07
210104	Урамшуулал	21,376,300.00	30,556,583.34

Архангай аймгийн Цахир сумын ЭМТ-ын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210105	гэрээт	33,480,100.00	21,771,685.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	40,759,037.50	38,050,161.11
210201	Тэтгэврийн даатгал	28,344,737.50	25,670,290.17
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,103,600.00	3,077,975.04
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,482,900.00	2,466,380.08
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	620,700.00	604,864.69
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	6,207,100.00	6,230,651.13
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	10,650,000.00	18,052,886.86
210301	Гэрэл, цахилгаан	4,500,000.00	4,452,886.86
210302	Түлш, халаалт	6,000,000.00	13,000,000.00
210303	Цэвэр, бохир ус	150,000.00	600,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	37,220,357.00	53,468,700.00
210401	Бичиг хэрэг	2,157,000.00	4,804,200.00
210402	Тээвэр, шатахуун	29,306,557.00	39,935,400.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,306,800.00	1,080,800.00
210404	Ном, хэвлэл		
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,300,000.00	1,341,700.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	3,150,000.00	6,306,600.00
2105	Нормативт зардал	50,409,990.00	73,733,370.00
210501	Эм бэлдмэл	36,101,500.00	56,747,730.00
210502	Хүүл хүнс	12,408,490.00	11,276,640.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,900,000.00	5,709,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	4,781,000.00	30,237,814.00
210601	Багаж техник хэрэгслэл	3,500,000.00	27,781,314.00
210604	Урсгал засвар	1,281,000.00	2,456,500.00
2107	Томилолт, зочны зардал	1,375,000.00	2,282,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	1,375,000.00	2,282,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,087,950.00	113,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	250,000.00	
210803	Даатгалын үйлчилгээ		
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	87,950.00	113,000.00
210808	Банк санхүүгийн байгууллагаын үйлчилгээний хураамж	750,000.00	
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	7,352,400.00	7,917,244.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	7,352,400.00	7,917,244.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	30,200,000.00	5,897,113.14
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	30,200,000.00	
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	29,400,000.00	
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	800,000.00	
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт		5,897,113.14
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		5,897,113.14
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг		

Архангай аймгийн Цахир сумын ЭМТ-ын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	(23,628,499.00)	6,920,126.79
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)		7,550,000.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал		7,550,000.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)		(7,550,000.00)
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	(23,628,499.00)	(629,873.21)
31	Мөнгө түүнтэй адитгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		25,814,512.50
31	Мөнгө түүнтэй адитгах хөрөнгийн эцэсийн үлдэгдэл		25,184,639.29

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
5	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	238,315,520.04	117,900,848.80	47,615,938.39	403,832,307.23
8	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл				
9	Тайлант үеийн үр дүн			34,324,499.40	34,324,499.40
10	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	238,315,520.04	117,900,848.80	81,940,437.79	438,156,806.63

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Харьцуулалт
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	622,368,200.00	587,439,160.07	34,929,039.93	94.39
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	622,368,200.00	587,439,160.07	34,929,039.93	94.39
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	622,368,200.00	587,439,160.07	34,929,039.93	94.39
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	358,765,900.00	356,033,984.10	2,731,915.90	99.24
210101	Үндсэн цалин	187,119,400.00	221,121,974.69	(34,002,574.69)	118.17
210102	Нэмэгдэл	103,906,300.00	82,583,741.07	21,322,558.93	79.48
210104	Урамшуулал	31,470,200.00	30,556,583.34	913,616.66	97.1
210105	Гэрээт ажлын хөлс	36,270,000.00	21,771,685.00	14,498,315.00	60.03
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	43,382,500.00	38,050,161.11	5,332,338.89	87.71
210201	Тэтгэврийн даатгал	29,500,100.00	25,670,290.17	3,829,809.83	87.02
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,470,600.00	3,077,975.04	392,624.96	88.69
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,776,500.00	2,466,380.08	310,119.92	88.83
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	694,100.00	604,864.69	89,235.31	87.14

Архангай аймгийн Цахир сумын ЭМТ-ын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210205	Эрүүл мэндийн даатгал	6,941,200.00	6,230,651.13	710,548.87	89.76
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	20,600,000.00	18,052,886.86	2,547,113.14	87.64
210301	Гэрэл, цахилгаан	7,000,000.00	4,452,886.86	2,547,113.14	63.61
210302	Түлш, халаалт	13,000,000.00	13,000,000.00		100
210303	Цэвэр, бохир ус	600,000.00	600,000.00		100
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	53,477,900.00	53,468,700.00	9,200.00	99.98
210401	Бичиг хэрэг	4,975,400.00	4,804,200.00	171,200.00	96.56
210402	Тээвэр, шатахуун	40,654,000.00	39,935,400.00	718,600.00	98.23
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,415,700.00	1,080,800.00	334,900.00	76.34
210405	Хог хаягдал	1,407,900.00	1,341,700.00	66,200.00	95.3
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	5,024,900.00	6,306,600.00	(1,281,700.00)	125.51
2105	Нормативт зардал	74,290,200.00	73,733,370.00	556,830.00	99.25
210501	Эм бэлдмэл	57,163,000.00	56,747,730.00	415,270.00	99.27
210502	Хоол хүнс	11,418,200.00	11,276,640.00	141,560.00	98.76
210503	Нормын хувцас зөөлөн эдлэл		5,709,000.00		100
2106	Эд хогшил урсгал засвар		37,787,814.00	4,521,086.00	89.31
210601	Багаж техник хэрэгслэл	39,008,900.00	35,331,314.00	3,677,586.00	90.57
210604	Урсгал засвар	3,300,000.00	2,456,500.00	843,500.00	74.44
2107	Томилолт, зочны зардал	3,300,000.00	2,282,000.00	1,018,000.00	69.15
210702	Дотоод албан томилолт	3,300,000.00	2,282,000.00	1,018,000.00	69.15
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,029,600.00	113,000.00	916,600.00	10.98
210803	Даатгалын үйлчилгээ	87,100.00		87,100.00	
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	130,000.00	113,000.00	17,000.00	86.92
210808	Банк санхүүгийн байгууллага	812,500.00		812,500.00	
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	25,213,200.00	7,917,244.00	17,295,956.00	31.4
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	25,213,200.00	7,917,244.00	17,295,956.00	31.4
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	625,718,200.00	586,809,286.86	38,908,913.14	93.78
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	24,100,000.00	18,202,886.86	5,897,113.14	75.53
320001	Орон нутгийн төсвөөс	24,100,000.00	18,202,886.86	5,897,113.14	75.53
134	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	518,990,600.00	568,606,400.00	(49,615,800.00)	109.56

134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	518,990,600.00	568,606,400.00	(49,615,800.00)	109.56
120004	Төсөвт байгууллагын ү/ажилгаанаас	82,627,600.00		82,627,600.00	
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	82,627,600.00		82,627,600.00	
31	Мөнгө түүнтэй адитгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		25,814,512.50	(25,814,512.50)	
31	Мөнгө түүнтэй адитгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		25,814,512.50	(25,814,512.50)	
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1.00	1.00	1.00	
610001	Төсвийн байгууллага	1.00	1.00	1.00	
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	26.00	26.00	26.00	
620001	Удирдах ажилтан	1.00	1.00	1.00	
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	14.00	14.00	14.00	
620003	Үйлчлэх ажилтан	11.00	11.00	11.00	

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар тайланд оны 9,870.5 мянган төгрөгийн элэгдлийн зардлыг байгуулаагүй алдааг¹ тайланд залруулсан, 395.8 мянган төгрөгийн зөрчил² илэрсэнд 2 төлбөрийн акт тогтоолоо.

3.1.1 Төлбөрийн акт

5.2.1 Илүү цагийн нэмэгдлийг Засгийн газрын 2018 оны 382 дугаар тогтоолын заалт зөрчиж 63.8 мянган төгрөгийг илүү олгосон зөрчил илэрлээ.

Энэ нь Төсвийг хэмнэлтийн Засгийн газрын 43 дугаар тогтоол болон Төсвийн тухай хуулийн 6.4.1-д "Төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", Засгийн газрын 2018 оны 382 дугаар тогтоолын "...тухайн сарын ажлын цагийн 10 хувиас хэтрэхгүй байх" гэсэн заалтуудыг тус тус зөрчсөн

Шийдвэрлэсэн нь: Төсөвт төвлөрүүлэх төлбөрийн акт тогтоолоо.

3.1.2 Төлбөрийн акт

5.2.1 Албан томилолтын зардлыг анхан шатны баримтаар тулган шалгахад 332.0 мянган төгрөгийн зөрчил илэрлээ.

Энэ нь болон Төсвийн тухай хуулийн 6.4.1-д "Төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах""Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.5-д" Анхан шатны баримтад түүнийг үйлдсэн, зөвшөөрсөн буюу шалгасан ажилтан гарын үсэг зурж, тамга, тэмдэг дарснаар уг баримт хүчин төгөлдөр болно", 13.6-д "Анхан шатны баримтын үнэн зөвийг түүнийг үйлдсэн, зөвшөөрсөн, шалгаж хүлээн авсан ажилтан хариуцна" гэсэн заалтуудыг тус тус

Шийдвэрлэсэн нь: Төсөвт төвлөрүүлэх төлбөрийн акт тогтоолоо.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Цахир сумын ЭМТ	1	9870.1					1	9870.1				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Цахир сумын ЭМТ	2	395.8	2	395.8							-	-

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж					
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн				
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил												
Цахир сумын ЭМТ	1	0	-	-	1	0	-	-				